

27.oktobrī, 1968

Napā

M ī ļ o V a l d i M u i ž m i e k /

Nosūtu Tev uzmetumu, par ko pārrunājām todien, kad Tu piezvanīji. Un to lūdzu arī uzskatīt ~~uz~~ lietāt kā uzmetumu, ideju, kas ir viena paša cilvēka domas un vārdi. Lūdzu svītrot, ņemt ārā pa daļām, teikumiem, lappusēm - kā tikai vajadzīgs. Jūs tur būsiet daudzas galvas kopā. Var Jums rasties idejas un vārdi, kas vienam pašam šeit man var neienākt ne prātā. Tāpēc lūdzu rīkoties ar manu uzmetumu bez saudzības, kautrēšanās, brīvi un pēc vajadzības.

Jums visiem un Jūsu darbam es novēlu Dievpalīgu.

Pats ierasties nevarēšu. Nosūtu čeku par \$ 50.00 uz Vilmas Ritumas adresi.

Ar daudz labdienām Tev un visiem jaunā un nedarītā darba veicējiem un jauno domu domātājiem,

Tavs,

P.S.

Tanī sanāsmē, kur biju, nekādas puslīdz nopietnas sarunas nevarēja pasākt, jo tas bija dzīvošanas noskaņas vakars. Tur bija bariņš piedzērušu peršinieku un gleznotāju un, kā jau tādā reizē, galvēmā piepūle bija koncentrētā introverti-ekstrovertā eksistencē. Tā mēs tur pludinājamies līdz noslikām. Tad palīdzējām čechiem nosist krievus.

Kad būs iespiests konkrēts aicinājums, tad būs vieglāk vīrus iejūgt darbā.

/ Otrā pusē /

Mūsu sirmie un mūsu jaunie ideālisti un praktisko, cieto reālītāšu redzētāji, satverdamies rokās un dvēselēs, cenšas mūs izvilkēt no garīgās un politiskās stagnācijas, paguruma un vienaldzības un vest uz 20. gadu ~~simta~~ saprašanu un uz nacionālā darba metodēm, ko pasaule ap mums spētu respektēt arī tad, kad tā ^{tu} uzskatā par traucēkli. Līdz šim mēs esam par daudz norūpējušies un ~~m~~ par daudz izšķieduši savu jūtu un enerģijas, lai iegūtu pasaules ~~ek~~ valdību un iestāžu simpatijas un mīlestību. Uz 20 gadu ~~simta~~ ^{mīlestības} intereses, bailes un šacha galdiņiem tādū ^{ķēniņu} un karālienu nav. Ir tikai vzaldāti. Kad mēs beigsim teikt un ~~lūgties~~ lūgties : Es atvainojos, ka es eksiteju...?

Mūsu galvenie spēki un cerības ir mūsu valoda, mūsu kultura un tikai mūsu pašu tauta Latvijā un pasaules izklīdē. Mūsu Latvijas 18. novembris un pasaule tāda, kāda tā ir šodien, mums neatļauj kādu citu izvēli kā tikai būt šī 18. novembra karavīriem ar visu to, ko mēs katrs spējam un varam.

Latviešu Fonda inciātori

1.

Nemiernieki, ideālisti, fantāsti, revolūcionāri - Kārlis Ulmanis, Miķelis Valters, Jānis Rainis, Jānis Čakste, Gustavs Zemgalis, ^{Aspazija,} Francis Trasuns Zigfrīds Meirovics, Oskars Kalpaks, Kārlis Skalbe, Jānis Balodis, Jāzeps Rancāns, Ernests Blanks, Artūrs Kroders, Jānis Zālītis, Edvarts Virza sagatavoja un sāka lielāko latviešu tautas dievaklpojumu tās vēsturē: 18.novembri. Viņi visi bija pret pastāvošo domu, noskaņu un varu. Viņi bija par vēl nedzirdēto, nebijušo: brīvo Latviju, pašu valsti. Viņu vairums toreiz bija 30 vai 40 gadu vecumā. Mierīgie, bailīgie, mantīgie latvieši viņus sauca par "zaļiem" un "trakiem" un tiem neuzticēja aizdevumu 1000 krievu rubļus vai vācu markas no savām kabatām, jo krievu rublis vai vācu marka kabatā tiem deva lielāku ticību un drosmi nekā šīs jaunās latviešu paaudzes sapņi par savu Latvijas valsti. Mūsu vēsturnieks Dr. Edgars Andersons savā ~~lielajā daļā~~ grāmatā "Latvijas vēsture, 1914-1920" runājot par pirmā Latvijas apsardzības ministra Jāņa Zālīša grūtībām 1918.gada decembrī saka: "Zālīša rīcībā tikai 4500 rubļu... Ziedojumu akcijai nebija nekādu panākumu. Tas liecina, cik izbiedēta un apjukusi bija latviešu tauta." /360.lpp/

Savās skaistajās svētku runās arī šodien mēs sevi izpušķojam ar vārdiem kas nemaksā nekā: "Latviešu tauta apvienojās ap saviem vadītājiem, cēlās un gāja caur tumšo nakti pret brīvības rītu..." Ne tad tauta bija uzreiz tā sajūsmīga, ne tā ir arī šodien. Tikai apzinīgākā ~~daļa~~ sāka pamazām pārvarēt bailes un rubļa un markas žēlumu un teica sev un citiem: Jādod Latvijai, ko varam, jādara, ko spējam. Sprauga vēstures durvīs var aizcirsties uz mūžiem, ja paši latvieši tanīs nespērs ar ~~kājām~~ kāju un durkļi, ar ~~visām~~ ~~ķekstiem~~ ~~ir~~ ~~garām~~ ~~mantām~~ ar organizēta un plānota spēka svaru.